Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Passionale sanctorum - Cod. Aug. perg. 32

[S.l.], [9. Jahrh.]

Passio sancti Policarpi episcopi quod est VII. kalendas. februarias

urn:nbn:de:bsz:31-65346

Visual Library

Acta sunt haec sub aureliano quondam impera
tore. VIIII kl. februarias. Praestante dno
nostro ihu xpo cui est honor et gloria et po
testas. et nunc in saecula saeculorum amen.

EXPLICIT PAS. SCI SAUINIANI.

INCIPIT PASSIO

F. VII. SCI POLICARPI EPISCOPI.
QUOD EST VII. KL. FEBR.

Ecclesia di quae est apud zmyrnam. eccle
siis di salutem. philomelie. et uniuer
sis quae in locis sunt catholicae ciuitatib.
misericordia et pax et amor di patris ac dni
nri ihu xpi cum omnibus abundet in saeculo.
Scripsimus uobis fratres de martyribus et de
beato policarpo. qui uelut signaculum fidei
persecutionis sedabat inimici. Omnia enim
quae transacta sunt. dno auctore praedicta sunt
secundum euangelium in quo quid sequi debe
remus ostendit. In quo se et tradi passus est
et crucifigi. per quod nos liberaremur a figmentis
diaboli. Emulos ergo nos sibi esse uoluit. Ac primus
uirtute caelesti. Iniustorum iussus obtempe
rauit arbitrio. Dans scilicet securitatis uiam
ut pius dns exemplum famulis se praebendo.
ne onerosus praeceptor a quo quam putaretur.
Pertulit ante illa quae aliis perferenda
mandauit. quo omnes ita formauit et do
cuit. ut non solum nos ipsos. sed etiam per
nos fratres singulos saluaremus. Beatae enim
passiones. caelestia tolerantibus regna
parturiunt. Et post contempta haec omnia
opes. honores parentes. corona consumma
tio plena martyrium est. quid enim tam dig
num tam pio dno famulorum reddat obse
quium. si maior constat pro seruis dnm.
quam seruos pertulisse pro dno. Unde oportet
doctiores nos redditos omnia cum timore
narrare. Et singulorum militiam xpi fide
lia deuotionum trophea ut gesta constat
exponere. quo amore circa dm fuerint patien
tia cuncta pertulerint. quis enim non tanta
admiratione teneatur dulcia fuisse singulis
durorum uerbera flagellorum. graticulas
aculei lamminas ferientes amabilem gladiu.
et mitia crepitantia tormenta flammarum.
Cum fluente utriusque lateris cruore. pate
factis uitalibus omnia apparerent interna
membrorum. ut ipsa etiam corona ipm populi
(ima) claret uiso fleret. tantae crudelitatis horrore
co nec sine lacrimis possit aspicere quod fieri
ipse uoluisset. Nullus tamen erat patientiu
martyrum gemitus. aut heiulatio aliqua ui
doloris exorta. ut libenter suscipiebantur
singula. Ita fortiter tolerabantur accepta.
Praesens enim dns suscepta tam fidelium obla
tionem seruorum. non solum aeternam uita.
sed et illa quae solet deuotis praestare. sed etiam
doloris illius uiolentiam temperabat. scilicet
ne potentiam cruciatus corporis frangeret
animi. Loquebatur enim cum illis dns. et ex
spectator ac roborator animorum. Et prae
sentia medebatur mala. Et coronam illis
caelestia si perdurassent promittebat imperia.
Inde iudices ille contemptus. Inde gloriosa
patientia. Exui enim hac luce cupiebant. ut
ad illa clara atque aeterna salutis habita
cula dno iubente transirent. Praeponebant
uera falsis terrenis sempiterna morituris.
Parabatur enim unius horae exitu gaudium
nulla uetustate periturum. Diabolus tamen
multa machinatus est. sed gratias dno nostro
ihu xpo. qui contra omnes fidus seruorum suo
rum defensor adsistit. Nam fortissimus
germanicus et omne do mente deuotus. Incre
dulorum animos patientiae suae uirtutis
extinxit. Hic feris traditus cum proconsulis
in se miseratione cerneret. et ab eo persuade
retur. ut saltim uel aetatem suam cogita
ret. si alia forte in se contempneret omnia.
dolentem in se inimicum aspernatus est. Et de

dignatuſ eſt ueniam quam perſuaderet iniuſtuſ.
Quare ipſe ad ſe feram beſtiam uocabat feſtinanſ
maturæ mundi huiuſ labe exui uel iniquitate
priuari. Hiſ uiſiſ uulguſ uniuerſum ſtupore
confectum xp̄ianorum animum mirabatur in
tentiuſ. Exclamatū eſt. Torqueantur innocenteſ.
quaerebatur policarpuſ. Tunc unuſ incognituſ
nomen̄ efrigiuſ ſupueniens forte de patria pruſ
ad patiendum uoluntate feſtinanſ. cruento iudici
ſe ſecuruſ obiecit. ſed uoluntatē uicit infirmitaſ.
Miſſiſ namque ad ſe feriſ. iſ aſpectuſ timore per
culſuſ. coepit uelle quod noluiſſet. Et conuerſa
ad diabolum uoluntate probare illud ad quod ue
nerat deſtruendum. Huic itaque p̄conſul multiſ
pellexionibuſ ſacrificare pſuaſit. Ideo non eoſ
frſ laudare debemuſ qui ſe ultro offerunt.
ſed eoſ qui inuenti latenteſ. in paſſione potiuſ
pſeuerant. Sic noſ namque euangelicuſ ſermo
confirmat. Et hoc hortatur exemplo quo ceſſiſſe
ultroneum. eiciſſe conpulſū; Igitur policarp;
uir eximiae prudentiae robuſtique conſilii. pſecutio
nibꝰ auditiſ latebram petit. nec tamen mente tur
batuſ fugiebat haec. ſed potiuſ differebat. Qui
cum in eadem ciuitate uellet interrituſ per manere.
adquieſcenſ tamen deprecantibuſ ſe familiaribuſ
ſuiſ.

tandem in agrū ciuitati proximum ſecedendū
putauit; Ibi diebuſ ac noctibuſ ſine intermiſſio
ne orationi inpendendo operam dī inplorabat
auxilium. quo fortior eēt in poena; Signum tam̄
ante quam triduum conp̄henderetur reuela
tioniſ accepit; Intuebatur enim ceruicalem capi
tiſ ſui flamma ambiente circumdari; Exper
ge factuſ itaque ſciſſimuſ ſenex cui ex adhuc
ſtratiſ grauia membra ſubtraxerat. Erat
hiſ qui cum eo erant. ignibuſ ſe cremandum;
Ecce in alium agrum forte conſceſſerat (cend). ſtatim
quaerenteſ eum adfuerunt cuſtodeſ; ſed cū
ab hiſ ille inueſtigari non poſſet. conp̄henſiſ duob;
infantuliſ. uno ex hiſ etiam uerberato. latebrā
confeſſione infantiſ aperuit; Nec enim ipſe

celari poterat. quem paſſio ipſa poſcebat; pro
ditoreſ eiuſ domeſtici (haren arche) et herodiſ.
feſtinabant in harenam eum citiuſ exhibere.
ut et ille xp̄i finita paſſione ſit ſociuſ. et pro
ditoriſ exemplo iudae poenam quā merentur
accipiant; Habenteſ itaque infantulum ante
ſabbatum hora ipſiuſ caenæ. egreſſi ſunt poli
carpum p̄quirenteſ. cum equorum magna copia
tarmorum. quaſi uero non ſeruum xp̄i conp̄
henderent ſed latronem; Inuenerunt eum nocte
in regulis ſep̄mentem. fuerat quidem tranſgre
diendi in alium agrum facultaſ. ſed iam feſſuſ
oſtendere ſe maluit quam celare dicenſ; Conple
atur uoluntaſ dī; quamdiu uoluit ille diſtuli.
et quando iuſſit optaui. Uiſiſ itaque illiſ deſ
cendit. habuit ſermonem. qualem aut illa aetaſ
potuerat. aut ſpſ gratiæ caeleſtiſ infuderat;
Cum mirarentur in hiſ anniſ tantam uelocitatē
pedum. tantam habitudinem et membrorum.
ad cuiuſ inueſtigationem uix ſumma celeritate
p̄uenerint. Nihil ſtupentibuſ ille reſpondit.
ſed ſtatim hiſ alimenta cibi p̄buit. et menſam
iuſſit adponi; Nec hoc ſine diuini magiſterii
mandato faciens. cum ſcriptum ſit. inimi
coſ noſtroſ potu et cibo debere ſatiari; Tunc
dep̄catuſ eſt. ut ei horam concederent qua
poſſit orare. et omnipotenti dō debita p̄cum
uota pſoluere; Praebenteſ facultatem. ſtanſ
petebat donum dī preceptumq; conpleri.
Iugiter autem p̄ duaſ fere horaſ. oratio illa du
rauit. Stupe factiſ audientibuſ. et quod maio
riſ palmae uidetur inimiciſ. orationiſ poſt
modum uoce conpleta. facta in p̄cibuſ omniū
mentione. notorum ignotorumque. bonorū
ac malorum. et catholicorum omnium. qui per
ſingula loca eccleſia colliguntur. Tandem
hora illiuſ aduenit. qua cuſtodiendꝰ acciperet
coronam iuſtitiæ; Inpoſituſ itaque aſino cum
adp̄pinquaret ciuitati maiori ſabbato. obuium ha
buit herenarcam herodem. et patrem eiuſ
nicetem. uehiculoque ſuſceptuſ ut t obſequia

uinceretur · qui uinci poena dolore non pote
rat · Cum ergo ſubdolo crebroque ſermone ·
profanum aliquid ab illo exigerent adſedentes ·
dicerentque · quid mali eſt dicere domine et
ſacrificare · et reliqua quae ſolent diabolo in
ſtigante narrari · frenato paulisper ore ·
omnibus patienter auditis · tandem iratus
enuntiat ad hoc ſe numquam poſſe perduci · non
igne · non ferro · non tortorum doloribus uin
culorum · non fame · non exilio · non flagellis ;
Commoti tunc illi · uehiculo ſumma uelocitate
currente policarpum perturbarunt · ita ut ſu
ras aliqua ex parte quaſſaret ; Tanta tamen
per harenam uelocitate currebat · ut nullius
corporis damna ſentiret ; ſed cum harenam
fuiſſet ingreſſus · e caelo ſtatim miſſa uox ſonu
it clamans ; Policarpe · habeto uirtutem ·
Hanc uocem qui in harena erant audierunt ·
ex aliis autem nullus audiuit · ; Cum igitur
proconſuli fuiſſet oblatus · dominum toto corde confeſ
ſus · imperia iudicis cruenta contempſit ;
Cumque ab eo ad blaſphemium quodcumque
cogeretur · diceretque ei proconſul · uel aetatem
hanc cogita · ſi alia in te forte contemnis · non
poterit haec ſenectus · iuuenibus etiam expa
uiſcenda ſufferre · debes iurare per caeſarem ·
caeſariſque fortunam · praeterea habere
poenitentiam · et dicere · impios tolle · Tunc
policarpus ore ſemicluſo · Et qui non ſuo ſed ali
eno ſermone loqueretur · clauſis paene faucib(us) ·
populum qui in harena erat · Reſpexit uniuer
ſum · impium · et profanum · tractoque ex intimo
corde ſuſpirio · maieſtatem caeli intuens · dixit ;
tolle impios ; Et cum adſiduus praeceptor adſiſ
teret · Enuntians iura · et poteris relaxari ·
chriſtumque contempne · Tunc ait policarpus ;
Octogeſimum iam et ſextum annum aetatis
ingredior · nomini eius probatus et ſeruiens
ſemper · et numquam ab eo laeſus · ſemperque ſer
uatus · Quomodo poſſum eum odiſſe quem colui ·
quem probaui · quem ſemper auctorem optaui ·
imperatorem meum ſaluatorem ſalutis et gloriae ·
perſecutorem malorum · ultoremque iuſtorum ·
Cum ille diceret per caeſaris iurandum eſſe fortunam ·
ait ; quid me cogis iurare per caeſarem · aut profeſſione
meam fortaſſe non noſti · Palam me chriſtianum
dico · Et quo magis iraſceris · ego gaudeo ; Tu ſi uis legis
huius ſcire rationem · diem da · quo incipies audire
et diſcere ; Reſpondit ei proconſul ; ſatis fac populo ·
Policarpus ait ; tibi digniſſimum reor ſatis facere
probatas · et obaudientes eſſe quae iuſſeris · tantum
ne iniuſte feceris ; Docti enim ſumus poteſtatibus
quas a deo ordinante procedunt morem gerere · manda
tiſque ſeruire ; Illos uero indignos iudico · nec
ad ſatis faciendum idoneos puto ; Proinde iudici
me aequum eſt parere non populo · ; Reſpondit
proconſul ; feras atroces habeo · his te tradam per
fruſta lacerandum · ſi poenitentiam habere con
tempſeris ; Reſpondit ille ; in me leonum rabies
cruenta deſaeuiet · Et quicquid grauius iudex
durus inueneris · gloriabor in poena · tripudi
abor laetus in uulnere · et merita mea doloris
aeſtimatione penſabo ; quanto grauiora pertulero ·
tanto praemia maiora percipiam ; Eſt mihi paratus
ad inferiora animus · ex humilioribus enim · ad
ſumma procedimus ; Reſpondit proconſul ; ſi fera
rum morſus noua praeſumptione contempnis ·
ignibus te cremabo ; Tunc policarpus reſpondit ;
Ignem mihi minaris inquit · qui unius horae ſpa
tio aeſtuat · et poſt frigeſcit · Ignorans futuri
iudicii et aeterni ignis impiis tormenta per
petua ; Sed quid uoluntatem tuam longa ora
tione ſuſpendimus · Fac ex me illa quae cogitas ·
et quodcumque aliud poenae genus caſus obtule
rit aucupare ; Haec forte dum loquitur · uul
tum eius et ſenſum gratiae caeleſtis ſplendor
intrauit · ut ipſe etiam proconſul terreatur · ;
Tunc uoce praeconis in harena media uoce ter clama
tur · Policarpus chriſtianum ſe ſemper eſſe confeſſus
eſt ; Uniuerſus itaque populus iudaeorum et
gentium qui ſmyrnam colebant · ira commo
tus exclamat ; Hic eſt aſiae magiſter chriſtianorum

pater nostrorum deorum distructor pertinax.
uiolatorque templorum. qui dicebat non sacrifi
candum nec deorum adoranda ee simulacra; tan
dem quod peteret inuenit; petebant asiarcum
philippum. ut ei leonem iratus inmitteret; qui sibi
non licere respondit. tempore iam muneris ex
soluto; Tunc placuit illis omnibus aequo unoque
consensu. ut uiuum policarpum ignis exureret;
Oportuerat enim id fieri quod ille ante praedixe
rat; Orans itaque omnipotentem dnm uenerabile
ad suos uultum retorquens ait; uidistis eam esse
p quam prophetauerat passionem. tunc populus
ad balneum et ad arcisteria conuolauit. ligna
et malleola pquirentes. praecipuae iudaei; Per
haec igitur ministeria cum flamma fuisset adlata.
policarpus cingulum soluit. uestemque deposuit.
uincula etiam pedum parabat exuere quae facere
non solebat. quia singuli fideles uiri nuda eius
tangere t osculare membra cupiebant; pleni
tudine enim bonae conscientiae redundabat.
etiam antequam ad martirii certamen acce
deret. potius ergo in medium his qui ex more
parabantur arsuro; Cum ergo eum ferro uin
cire cuperent. consuetudinem legemque ser
uantes. permittite me sic inquit. qui enim mihi
dedit uelle. largietur et posse. atque ipsum tole
rabilem faciet uoluntati ignis ardore manuum
bene illa facietis; Itaque ferro illum nemo uinc.
sed post tergum ligatis manibus ut deuotus altaria
psentis passionis limen ingressus est; Tunc sidera
caelumque respiciens dixit; Dne ds omnips.
te benedico. te pdico filii tui ihu xpi pater.
per quem scientiam habemus et gloriam. ds
angelorum. ds archangelorum. resurrectio
nostra. solutioque peccati. rector elementoru
omnium. et totius habitaculi. omne iustorum
genus. qui in conspectu tuo uiuunt. protegens.
te benedico tibi seruio. qui me dignum hac pas
sione duxisti. ut pcipiam partem coronamq;
martirii in tuo calice. p ihm xpm in unitate
sps sci. ut conpleto sacrificio istius diei. pro

missa tuae ueritatis accipiam; Ob hanc rem te
benedico in omnibus et glorior. p aeternum
pontificem omnipotentem ihm xpm. p quem
tibi et cum ipso et cu spu sco gloria. nunc et
in futurum in saecula saeculorum amen.
Completa itaque oratione. flammaque subposita.
cum usque ad caelum tolleretur incendium mi
raculi nouitas repentina processit. Illis uisis.
quos uidere iusserat caeleste mandatum. ut pos
sint caeteris ostensa narrare; Curuus namq;
in litoris arcus apparuit. In aliquantam latitu
dinem cornua utraque flectendo. uelum nauis
imitatus. qui martiris corpus molli uelabat
amplexu. ne aliquid ex sciis artubus flamma
uastaret. Ipsum autem corpus ut panis grata
decoctio. uel argenti et auri qui conflato pulchro
colore resplendens. singulorum iuuabat aspectu.
Odor etiam turis aut mirrae aut pretiosi ali
cuius unguenti. tractum sudorem totius fuga
bat incendii; Cum hoc itaque peccatoribus fuisset
ostensum. ut intellegerent eum non posse con
buri. praeceperunt congestorem ignis accensi.
gladiunculum sco corpori inicere. Ille etiam sic
pbato; Cumque hoc ita fuisset effectum. ecce subito
fluente sanguinis copia. columba processit de cor
pore. statim sopitum cruore cessit incendium;
Tunc populus totus obstipuit. atque omnibus inter
iustos et iniustos quanta eet. probata discretio
est. Et qui de esset praecipuum etiam si non est
secutum uulgus. quod certum tamen constat ag
nouit; Tale itaque policarpus scae zmirnensiu
magister aecclesiae. passionis munus impleuit.
Semp quaecumque reuelata fuisse constat imple
ta sunt; Diabolus tamen qui iustorum semper
inimicus est. cum pspexisset et eum martiris.
et magnitudinem passionis impletam. inrepre
hensibilem omnem uitam et meritum maius
in mortem hoc excogitauit. ut corpus eius antris
non possit auferri. quamuis multi essent qui sciis
eius obtarent communicare pignerib; summi
sit namque niceten patrem herodis fratrem

uero alec interpellare rectorem ut reliquiae eius
negarentur omnibus xpianis. Adserens quod re
lictis omnibus. hunc fundenda eet oratio singu
lorum; Itaque summitentibus iudaeis cum uolu
issent auferre eum de flammis ignorantes quia
numquam xpm relinquere possumus xpiani qui
p peccatis nostris pati tanta dignatus est. neque
alteri cuiquam praecem orationis inpendere;
Hunc namque di filium adoramus et colimus eius
tamen martires ut discipulos fideles et deuotos
milites honorifice ac libenter amplectimur;
Oramus etiam ut nos socii ipsorum et condiscipu
li ee mereamur; Contentione itaque nostra
et iudaeorum. uiso centurio posuit corpus in mediu;
nos colligimus ut auri gemmamq; pciosam et se
pulturae ossa mandauimus; Conuentus itaque
alacriter factus ut pcepit dns conuenire ad
diem natalemque martirii. talia circa beatu
policarpum acta sunt. cum his qui ex filadelphia
fuerunt duodecim martirium zmirna uidet
implesse. solus tamen inter ceteros culturae
meruit principatum; Martirium ergo ex
celsum sustinet et magister adhuc uocatur
a populo. Hunc omnes optemus imitari secdm
exemplum dni nostri ihu xpi. qui persecutionem
uicit rectoris iniusti. et incorruptionis coro
nam. fugata peccatorum nostrorum morte
suscepit; Cu apostolis et omnibus iustis alacri
ter benedicamus dm. et patrem omnipotente
et dnm nostrum ihm xpm saluatorem animarum
nostrae. gubernatorem corporum. et
pastorem catholicae totius aecclesiae et spm
scm p quem cuncta cognoscimus; Uos frequen
ter petieratis ut quae gesta fuerant nuntiare
de beato policarpo. Quae omnia nuntiauit per
frem marcianum. Uos iam quia scitis omnib;
p epistolas nuntiate. ut ubique benedicatur
dns bonorum electione seruorum. Potens e
enim et nos saluare p dnm nostrum ihm xpm
saluatore. p quo et ipso est et cum ipso gloria honor
potentia magnitudo in saecula saeculorum. Amen.

Salutate omnes scos. In qui nobiscum sunt omnes salutant.
Euaristus qui scripsit cum omni domo sua martiriu
sci policarpi mense aprelio. vii. k maias. maiore
sabbato hora octaua captus est ab herode pontifice
philippo troiano proconsule statii quadrati. Gra
tias dno nostro ihu xpo cui gloria. honor. magnitudo
thronum sempiternum a generatione in generatio
nem amen. Exemplaria haec ex herenei discipuli po
licarpi doctrina scripsit gaius qui conuersatus est
una cum hireneo. Ego autem his sacratis ex gagi ex
emplaribus scripsi. Ego pionius memorata exem
plaria inuestigaui et scripsi. Ex reuelatione quae
mihi pate facta est de beato policarpo sicut enuntiaui
in conuentu reliquis ex tempore quo laborauit cu
electis. Et ut me colligat dns ihs xps in regno cae
lorum cum patre et filio et spu sco in saecula saeculoru amen.

EXPLICIT MARTYRIUM SCI POLICARPI EPISCOPI

INCIPIT PASSIO BEATI FILEAE EPISCOPI DE CIUITATE THIMUI PRID NON FEBR

Lviii

In posito filea sup ambonem. culcianus praeses dix
illi. potes iam sobrius effici. fileas respondit. so
brius sum. et sobriae dego. Culcianus dixit. sacri
fica diis. fileas respondit. Non sacrifico. Culcianus
dixit. quare. fileas respondit. quia sacrae et diuinae
scripturae dicunt qui immolat diis eradicabitur
nisi soli dno. Culcianus dixit. Immola dno soli.
Fileas respondit. Non immolo. Non enim talia sa
crificia desiderat ds. Sacrae enim et diuinae
scripturae dicunt. ut quid mihi multitudinem
sacrificiorum uestrorum dicit dns. plenus ho
locausta arietum et adipe agniorum et sanguine
hircorum nolo. Nec similam offeratis. Unus
autem ex aduocatis dixit. De similanunc iudi
catis. aut pro anima tua agonizas. Culcianus
praeses dixit. qualibus ergo sacrificiis delecta
tur ds tuus. fileas respondit. Corde mundo
et sensibus sinceris et uerborum uerorum sacri
ficiis delectatur ds. Culcianus dixit. Immola ia.